

Svenska nyheter.

Organisttjensten vid Jakobs kyrka härstädes sökes af organisten vid Blasieholmskyrkan i Stockholm A. Lindström, organisten vid Skeppsholms kyrka hävstädes musikediktören C. J. Berg, organisterna P. G. Tengman i Hedemora och O. Åfeldt i Mariestad, t. f. organisten vid Jakobs kyrka härstädes J. Chr. Stålhammar, musikediktören C. M. G. Nyberg, t. f. läraren vid musikkonservatoriet härstädes A. V. Bergenson samt examinerade organisterna Alfr. Petersson, Gust. Wilh. Petersson och G. F. Blomqvist.
Tjensten inbringar 1,000 kr.

Stockholmstidningen 15 feb 1890

Hvad som var skandal för 40 år sedan.

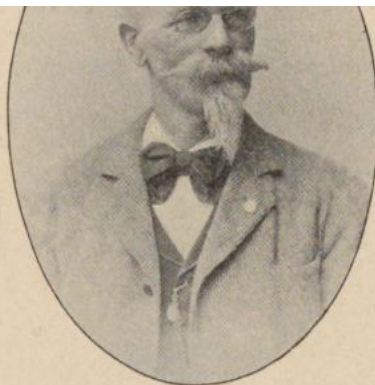
Hur världen ändrats till förmån för kvinnorna under de senaste fyrtio åren, därom erinrar den bekante danske musikkritikern Charles Kjerulf i en artikel, som handlar om domkyrkoorganisten i Göteborg, fröken Elfrida Andrée, hvilken för närvarande är i Köpenhamn för att konserteras.

För omkring 40 år sedan satt fröken Andrée som 14 års flicka och skötte orgeln vid aftongudstjänsterna i Jakobs kyrka i Stockholm, vikarierande för kyrkans organist, prof. Mankell. Man har i våra dagar svårt att förstå den uppståndelse, som denna enkla händelse gaf anledning till. Allmänheten förbluffades, presterskapet förargades, och fröken A. blef i en handvändning jagad på kyrkporten med den ogenerade motiveringen, att det icke blott var i hög grad störande för andakten, utan äfven mycket opassande, att en dam »uppträdde offentligt i en kyrka».

Det har förunnats fröken Andrée att få se denna fördom på det fullständigaste försvinna. Hon var en af de allra första i Sverige, som med ihärdig och praktisk energi kämpade för och genomförde, att kvinnor kunde anställas som organister och telegrafister, och under sin långa tjänstetid vid domkyrkan i Göteborg — det största organistämbetet i Sverige — har hon icke allenast med glans och på äkta konstnärligt sätt skött sin befattning, utan hennes ypperliga lärareverksamhet på detta område och hennes personliga föredöme ha bragt det därhän, att för närvarande alla organistplatser i Göteborg på två när äro besatta med hennes kvinliga elever.

Tjugufemårsjubileum och konsert. En konsert, som naturligtvis kommer att omfattas med stort intresse, är bestämd att i april gifvas af kantorn i Jakobs kyrka, musikdirektören H. E. Håkansson. Hr H. firar nämligen vid denna tid sitt 25-årsjubileum såsom kantor. Vid konserten komma att medverka många utmärkta förmågor, såsom grefvinnan Tanbe, fru Edling, Tor Aulin m. fl., hvarjämte en större kör kommer att utföra flere sångnummer.

Stockholmstidningen 6 mars 1895

Conrad Mauritz Bruzelius, hamnfogde i Stockholm. Hans föräldrar voro bokhandl. Em. Bruzelius och Margareta Elisab. Amnell. Genomgick Ad. Fr. s. k. apologist-skola. Redan i föräldrahemmet lades grund till den kärlek för nykterhetssaken, som B. vid många tillfällen lagt i dagen. I orden inträdde han 22 aug. 1883, då han blef medlem af logen Riddarborg. Br. B:s krafter ha på många sätt tagits i anspråk af orden, han har beklädt olika tjänstemannaposter i und. loge och i distr.logen samt varit revisor i storlogen. Det mesta arbete, han nedlagt, ligger dock inom tonernas värld. Skicklig musiker har han på olika sätt ställt sina talanger till ordens förfogande. Han har varit organist i logerna, sångledare och arrangör för otaliga musikfester. Därtill är han god deklamator.

B. har varit sufflör vid K. teaterns lyriska scen, vik. kantor i Ad. Fredriks förs. samt i 9 år vikarierat som sådan i Jakobs kyrka, däraf 2 år på förordnande. Blef extra hamnfogde 1865 och ord. 1883. Har för öfrigt idkat stor verksamhet som sånglärare.

* * *

Reformatorn 18981222

Med benäget biträde af Harmoniska Sällskapet, Artister och Amatörer samt Kongl. Hofkapellet, under anförande af Hr Hofkapellmästaren och Riddaren L. Norman, gifver undertecknad

Lördagen den 9 April, kl. half 8 e. m.

Konsert i Jakobs Kyrka.

enligt följande

Program:

Första Afdelningen:

- 1:o. Overture af Gluck.
- 2:o. Kyrko-Aria, komponerad och undertecknad tillägnad af J. E. Gille.
- 3:o. Agnus Dei, (ur Messa i D-moll) komponerad för Sopran-Solo, Chör och Orchester af John Jacobsson.

Andra Afdelningen:

Ur Haydn's oratorium

Årstiderna.

1:o. **Våren**, innehållande:

1. Overture och Recit. för Sopran, Tenor och Bas.
2. Chör.
3. Recit. och Aria för Bas.
4. Chör med Solo för Sopran, Tenor och Bas.

2:o. **Sommaren**, innehållande:

1. Recit. och Aria för Bas.
2. Chör och Solo för Sopran, Tenor och Bas.
3. Recit. för Bas.
4. Recit. och Cavatina för Tenor.
5. Recit. och Aria för Sopran.
6. Recit. och Chör.
7. Terzett och Chör.

Biljetter, à 1 rdr 50 öre, finnas att tillgå hos Herrar Musikhandlare Abr. Lundquist (Malmstorgsgatan N° 8), John Jacobson (Drottninggatan N° 13), Elkan & Schildknecht (Fredsgatan N° 17), och Abr. Hirsch (Stora Nyg. N° 12) samt vid ingången.

Fullständigt program med text till sångerna ur »Årstiderna» utlemnas vid ingången.

Dörrarne öppnas kl. 6.

Louise Michaeli.

Vår framtida kyrkosång.

En kyrkominister som kyrkosångs-
reformatör.

Såsom för någon tid sedan omtalades har kantor i Jakobs församling härstädes den bekante f. d. operasångaren och läraren i sång vid Musikaliska akademien direktör Hjalmar Håkansson under nu förflutna sommar företagit en resa i utlandet, särskildt Norge, Danmark och England, i och för studier af där gängse former af kyrkosång. Han hade därvid tillfälle att göra jämförelser mellan vår och dessa länders kyrkosång, hvilka just inte utföllo till den svenska kyrkosångens fördel. Ty det kan ej nekas: vår kyrkosång är för långsläpig, i viss mån föråldrad och alltför lite uttryck för någon varmare religiös hänförelse. I Norge, Danmark och England däremot, för att inte tala om andra länder, är sången i kyrkorna rytmiskt liflig, hela församlingen deltagar i den — det är jublande fröjd som på sångens vingar brusar under tempelhalvfen.

Kantor Håkansson är varmt intresserad af en förbättrad kyrkosång hos oss efter tidens anda och fordringar. Att allmänheten själf verkligen längtar efter något bättre i detta fall framgick med all önskvärd tydlighet af det allmänna deltagandet i de s. k. vespergudstjänster hvilka för ett eller annat år sedan anordnades å olika platser i landet, ej minst här i Stockholm, och i hvilka den dramatiskt lifliga sången var det förhärskande elementet.

I vårt broderland Norge har man kommit ganska långt med afseende på vacker och tilltalande kyrkosång. Direktör Håkansson samtalande bl. a. i frågan med nuvarande kyrkoministern Wexelsen. Denne har nämligen varit prest i Vestlandet och såsom sådan verkat mycket

I vårt broderland Norge har man kommit ganska långt med afseende på vacker och tilltalande kyrkosång. Direktör Håkansson samtalade bl. a. i frågan med nuvarande kyrkoministern Wexelsen. Denne har nämligen varit prest i Vestlandet och såsom sådan verkat mycket för kyrkosångens höjande. Under de första åren af hr Wexelsens presterliga verksamhet brydde sig församlingen ej om att deltaga i sången. Männen ansågo det till och med nästan för en skam att taga psalmboken med sig i kyrkan och de öfverlämnade åt kvinnorna att sköta den vokala delen af gudstjänsten. Då grep pastor Wexelsen i med kraft. Han anordnade sångöfningar med sin församling. Vid sidan af de vanliga koralerna inlärdes så småningom andra för ändamålet lämpliga sånger. Männens invanda obenägenhet för att deltaga i församlingssången bortarbetades, och pastor Wexelsens sträfvanden kröntes slutligen med så fullständig framgång att församlingen kunde framföra större högtidskörer, t. ex. af Wennerberg m. fl.

— När sådant kan åstadkommas i Vestlandet på rama norska landsbygden bör det — menade direktör Håkansson — inte vara svårt att med god vilja genomföra det i en Stockholmsförsamling.

Äfven en annan norrman, f. d. seminariektorn, numera sogneprest Arnesen, konfererade direktör Håkansson med. Hr Arnesen lämnade åtskilliga intressanta meddelanden rörande den allmänna kyrkosången i landet. Han har själf sin verksamhet vid Oranienburgkyrkan i Kristiania. Med personliga uppoffringar har han inöfvat sångkörer, och hans eget tempel ståtar nu med en kör sammansatt af medlemmar från framstående familjer i staden.

I Köpenhamn samtalade hr Håkansson med organisten och kompositören Viggo Kalhauge om hufvudsakligen det s. k. Grundtvigska psalmverket och om det arbete som nedlagts af kompositö-

terna Gade och Hartmann på den danska kyrkosångens höjande.

I England finns det öfverallt väl inöfvade kyrkokörer och församlingarna i sin helhet deltaga mycket lifligt i den allmänna sången. Det är ej ovanligt att i engelska kyrkor kyrkokörerna placeras närmast framför altaret. Man har härmed velat ge en i viss mån dramatisk lyftning åt prästens sång och körens responsorier, och ändamålet vinnes också.

I fråga om hvad som hos oss kunde och borde göras för att åstadkomma en förbättrad kyrkosång meddelade direktör Håkansson att det till en början vore nödigt förmå inhemska tonsättare att komponera nya tilltalande melodier för våra psalmer i samma anda som de norska psalmmelodierna, bland hvilka många med sin egendomliga nationella prägel äro verkliga pärlor af musikalisk skönhet. Nödvändigt vore ej att utmönstra alla melodierna i den Hæffnerska koralboken, många af dem äro vackra och lifliga och kunna med fördel bibehållas. Hvad som skall göras måste emellertid tagas om hand af kunnige och intresserade män med upplyst omdöme om hvad som bör tagas med och

icke tagas med. Inom våra friförsamlingar sjungas många vackra melodier. Ett par dylika sjungas redan mycket i våra statskyrkor, exempelvis melodien till psalmen 23, ursprungligen en gammal herrnhutisk melodi. Men många utaf friförsamlingarnas sånger äro ock i musikaliskt afseende skäligen banala, och dylika böra naturligtvis helt och hållet utestängas.

Emellertid är främst af allt nödvändigt att våra församlingar själfva intresseras för reformen — då går saken af sig själf.

Andlig Concert

gifves i S:t Jacobs Kyrka i dag Onsdag den 31 Januari, till förmån för en ung Sångerska och med benåget biträde af Fru **Wilhelmina Norman**, Dem. **Amalia Walin**, Hr Profesör **G. Mankell** samt de flesta af **Kyrka Scenens utmärktaste Artister**, hvarvid följande stycken komma att utföras:

- 1:o **Stor Fantasi** öfver **Halleluja** utur Händels "Messias", komp. för orgel af Ernst Köhler, utföres af Hr Profesör **G. Mankell**.
- 2:o **Kyrkoaria**, af **P. U. Stenhammar**, sjunges af en Musikålskarinna.
- 3:o **«Quando Corpus»**, quartett ur **«Stabat Mater»** af Rossini, sjunges af Fru **Michaeli**, Dem. **Walin**, Hrr **Arnoldson** och **Walin**.
- 4:o **Aria** ur Oratoriet **"Salomo"**, af Händel, sjunges af Dem. **Signe Hebbe**.
- 5:o **Adagio Cantabile** för violin af **L. v. Beethoven**, eröqveras af Fru **Wilhelmina Norman**.
- 6:o **Trapistens bön**, af **Meyerbeer**, sjunges af Hr **Willman**.
- 7:o **Quartett** ur **«Requiem»**, af **Mozart**, sjunges af Fru **Stenhammar**, Dem. **Lublin**, Hrr **Arnoldson** och **Willman**.
- 8:o **Kyrkoaria**, af **J. C. Gille**, sjunges af Fru **Michaeli**.
- 9:o **«Salve Regina»**, af **Hauptman**, sjunges af Fruarna **Michaeli** och **Stenhammar**, Dem:llerna **Walin** och **Lublin** samt Hrr **Arnoldson**, **Dahlgren**, **Walin** och **Willman**.

Concerten börjas kl. 7 och slutas omkring kl. 1/2 9 e. m.

Biljetter å 1 Rdr rmt säljas i Musikhandeln hos Hrr **Lundquist** och **Hirsch** samt wid ingången.

Senare Telegram.

(Enskildt till Göteborgs-Posten).

STOCKHOLM d. 22 april. Landshöfding Leijonanckers jordfästning egde i går efterm. rum i Jacobs kyrka och var utomordentligt högtidlig. Hofpredikanten Bergman höll griftetalet med text ur Uppenbarelseboken 14 kap. 13 v. Härföljde en kör utförd af unga flickor samt solosång af kyrkans kantor, operasångaren Håkansson, som sjöng psalmen 451 med prins Gustafs musik. Kistan var rikt höljd med kransar, deraf många från Halland och särskildt från Halmstad. Bland deltagare i processionen märktes statsministern Posse, flere medlemmar af statsrådet samt ett stort antal riksdagsmän.

Telegrambyråns rapport rörande drottningens helsotillstånd har flerstädes väckt oro.

Göteborgsposten 23 april 1883